

Obsah

1. ÚVOD

2. Zaniklá pole a možnosti jejich výzkumu

2.1. Letecká prospekce a dálkový průzkum Země	8
Letecké laserové skenování (LLS)	9
2. 2. Povrchový průzkum	9
2. 3. Kartografické a další prameny	9
2. 4. Možnosti datování polních systémů	9

3 Druhy polních systémů

3. 1. Pravěká pole	11
Vztah polních systémů a pohřebních areálů	11
Ohranění polí	11
3. 1. 1. Keltská pole (<i>Celtic fields</i>)	11
3. 2. Lynchets	12
3. 3. Reaves	13
3. 4. Středověké a novověké plužiny	13
3. 4. 1. Typologie plužin	13
Bloková plužina	13
Traťová plužina	13
Záhumenicová plužina	14
Pásová plužina	14
Parcely	14
Mezní pásy	14
Záhony	14
Hromady kamení	14

4 Vývoj pravěkého – novověkého zemědělství: dosavadní výsledky archeologických výzkumů

4. 1. Neolit a eneolit	16
4. 2. Doba bronzová	17
4. 3. Doba halštatská a laténská	17
4. 4. Doba římská a stěhování národů	17
4. 5. Středověk	17
4. 6. Novověk	18
4. 7. Shrnutí poznatků	19

5 Problematika zaniklých polních systémů v Evropě

Výzkum zaniklých polí v Evropě	20
5. 1. Velká Británie	20
Typy polí	20
Skotská vysočina	21
5. 2. Skandinávie	22
5. 2. 1. Švédsko	22
5. 2. 2. Dánsko	23
Jutský poloostrov	23
5. 3. Nizozemí	23
Provincie Drenthe	24
Centrální část Nizozemí	24
5. 4. Německo	24
Bádensko – Württembersko	25

6 Stav výzkumu polních systémů v ČR	
6. 1. Stav bádání v ČR	26
6. 2. Příklady projektů	26
Borovany u Bechyně	26
Černokostelecko	27
Zbraslavsko	27
Tišnovsko	27
Třebel	27
Kokot	28
Zaniklé středověké osídlení na Jinecku	28
Plzeňský region (Inventarizace plužin v Plzeňském kraji)	28
7 Příčiny zániku plužin	
7. 1. Kolektivizace zemědělství	30
8. 2. Erozní procesy	30
Větrná eroze	31
Vodní eroze	31
7. 3. Odlesňování krajiny	31
7. 4. Případová studie	31
Principy obnovy a ochrany plužin	32
8 Autorský projekt: základní charakteristiky	
8. 1. Charakteristika sledovaných oblastí	33
8. 1. 1. Tachovsko	33
8. 1. 2. Východní část Českého středohoří	33
8. 1. 3. Drahanská vrchovina	34
Charakter zachycených reliktů plužin	34
9 Analýza dat	
9. 1. Metoda práce	36
9. 1. 1. Identifikace pravěkých polí	36
9. 1. 2. Tachovsko, východní část Českého středohoří	36
9. 1. 3. Drahanská vrchovina	37
Pracovní postup	37
Formální vlastnosti	38
Prostorové vlastnosti	38
10 Syntéza a interpretace	
10. 1. Charakter dochovaných plužin na Tachovsku	41
10. 2. Charakter dochovaných plužin ve východní části Českého středohoří	41
10. 3. Charakter dochovaných plužin na Drahanské vrchovině	42
Existence vesnice dodnes	42
Forma plužiny	42
Poloha vesnice	42
Dochování záhonů	42
Délka mezních pásů	42
Maximální vzdálenost plužiny od intravilánu	42
Velikost plužin	44
Nadmořská výška vsí a jejich plužin	44
Sklon terénu	46
Expozice georeliéfu	50
Relativní ozářenosť plochy	52
Geologické podloží	52
Půdní typy	52
Potenciální ohrožení vodní erozí	52

10. 3. 1. Testování hypotéz (chí – kvadrát)	53
Zhodnocení získaných dat	53
10. 4. Dálkový archeologický průzkum (případová studie)	54
11 Vektorová syntéza	
Položené otázky	56
Volba deskriptorů	56
11. 1. Korelační matice	56
11. 1. 1. Shrnutí a interpretace dílčích výsledků	57
11. 1. 2. Výpočet faktorů	57
Faktor 1	58
Faktor 2	58
Faktor 3	58
Faktor 4	58
11. 3. Faktorová skóre	61
Faktorové skóre 1	61
Faktorové skóre 2	61
Faktorové skóre 3	62
Faktorové skóre 4	62
11. 4. Validace dat	62
Faktorové skóre 1	62
Faktorové skóre 2	63
Faktorové skóre 3	63
Faktorové skóre 4	63
11. 5. Celkové zhodnocení dat	63
12 Predikce	
Model 1	65
Model 2	65
Model 3	65
Model 4	65
13 Závěrečné zhodnocení	67
14 Summary	69
15 ZUSAMMENFASSUNG	70
16 Seznam zkratek	71
17 Literatura	72
18 Internetové zdroje	79
19 Přílohy	
Seznam příloh	80